

אקלים מעודד יצירתיות

תרזה אמבילה בספרה "לגדול יצירתי" מתייחסת לכמה מרכיבים באקלים ביה"ס היכולים לעודד או לדכא יצירתיות ויזמות. המרכיב הראשון שהיא מזכירה הוא **עמדת המורה**.

היא כותבת "הדרך המשמעותית ביותר בה המורה יכול לעודד יצירתיות היא תמיכה במוטיבציה הפנימית. כל הילדים לומדים מיומנויות הקשורות לתחום (חלק יותר טוב ואחרים פחות טוב), רוב הילדים יכולים לתפוס מיומנויות של יצירתיות ע"י חשיפה למודלים של חשיבה יצירתית, אך רק ילדים מעטים מסיימים את ביה"ס עם מוטיבציה פנימית שלא ניזוקה.

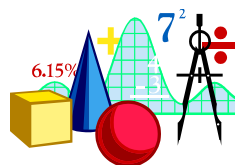
המוטיבציה הפנימית פורחת כאשר מורים מאמינים שרצוי שהילדים יהיו יחסית אוטונומיים בכתה. "דהיינו, הגישה בה התלמידים מונחים לקראת מטרות כלליות, אך מקבלים עידוד ללמוד בדרך הטובה ביותר להם. תמיד הדגש צריך להיות על למידה ולא על בחינה. למשל, להציע רעיונות וקווים מנחים אך לא לתת תשובות וכיוונים גלויים ללמידה.

מי הם המורים הנוטים לבסס אווירה אוטונומית בכתה? אלו הם מורים שיש להם הן את התחושה של חוסר מושלמות שלהם והן כבוד עמוק לילדים.

סידור הכתה

חשוב לתת לתלמידים הזדמנות לעבוד על דברים המעניינים אותם וקרובים אל ליבם. עבודה בקבוצות הטרוגניות מבחינת יכולת התלמידים וסגנונם האישי, עם הכוונה של המורה, יכולים לפתח ולטפח את הגמישות שלהם והם ילמדו שיכולות להיות גישות שונות לגשת למשימה, ואולי אף להיות סובלניים יותר לשונות.

בנוסף רצוי שהכתה תהיה מגרה מבחינה חזותית; כשהתלמיד יסתכל מסביב יראה תוצרי עבודות, חומרים ותפאורות שונים, ורצוי שיבחרו ע"י התלמידים עצמם. רצוי שמגוון של חומרים חינוכיים (פורמלי ולא פורמלי) יהיו זמינים לתלמיד בכל עת.

"סוף החומרים בכתה והאופן בו הם מסודרים מעבירים מסר חשוב לידיים. חדר שהוא מושק (אטרקטיבי), עלינו, מסודר ומלא בעצמים מעניינים מעביר את המסר: " להו מקום נוח, בו אתה יכול לעלות, להרכיש בטוח וללמוד".

מורים המודעים לכוח הסביבה מסוגלים לארגן את הסביבה הפנימית והחיצונית כדי להעביר את המסר שהם רוצים שהידיים יקבלו.

כמה מסרים חשובים שכדאי להעביר לתלמידים:

- להו מקום שטוב להיות בו
- אתה שייך לכאן
- להו מקום שאת יכולה לטוח בו
- את יכולה לעשות דברים רבים בעצמך ולהיות עצמאית
- אתה יכול לעצאת (להתבודד) ולהיות עם עצמך, כשאתה מרכיש צורך לכת
- להו מקום בטוח לידיים ולהתנסות ברעיונותיך.

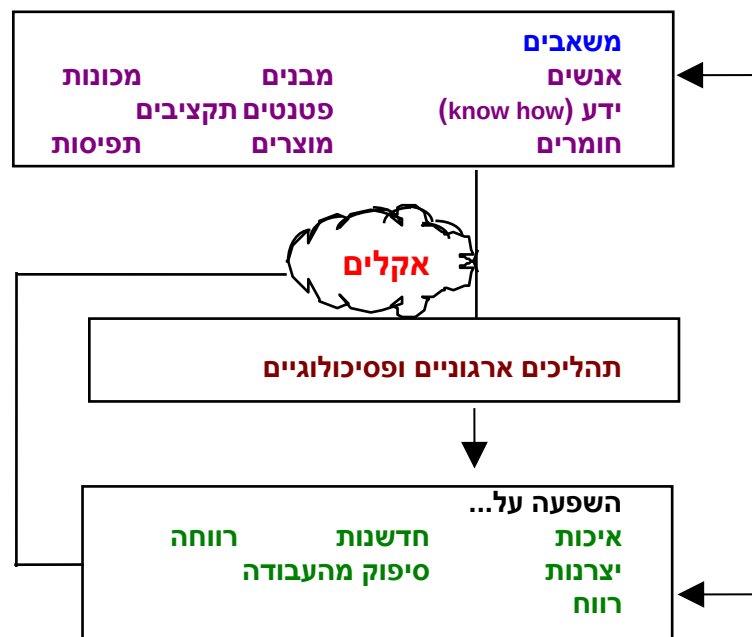

דודי' וקולקר מתוך "תוכנית הלימודים היצירתית לילי הרק".

תנאים בארגון ליצירתיות וחדשנות כוללים אספקטים "רכים" הכוללים ערכים, אקלים וסגנון מנהיגות, כמו גם אספקטים "קשים" של הארגון כמו מבנה, אסטרטגיות, ומערכות מיוחדות לחדשנות.

אקלים מתייחס להתנהגות, עמדות נטיות ורגשות הנצפות בקלות יחסית. תרבות, לעומת זאת, מתייחסת להנחות המושרשות עמוק יותר, לאמונות וערכים שלעיתים קרובות ברמת הלא מודע, דברים שנלקחים כמובנים מאליהם.

האקלים הארגוני הינו משתנה המשפיע על תוצאות פעילות הארגון. כוחו של האקלים נובע מהשפעתו על תהליכים בארגון כגון: תקשורת, פתרון בעיות, קבלת החלטות, ועל התהליך הפסיכולוגי של למידה ומוטיבציה.

ממדי האקלים המשפיעים על יצירתיות וחדשנות:

- אתגר
- תמיכה ברעיונות
- דינמיות
- דיונים / ויכוחים
- לקיחת סיכונים
- חופש
- אמון
- עליצות/משחקיות (playfulness)
- מיעוט של מריבות
- זמן להגיית רעיונות

מתוך מאמרו של Goran Ekvall "התרבות הארגונית של ניהול-רעיונות: אקלים יצירתי לניהול של רעיונות"